

50 veelgestelde vragen over TTO op Mencia de Mendoza

1. **Waar staan de letters TTO voor?**

Tweetalig Onderwijs

2. **Wat is TTO eigenlijk precies?**

Tweetalig onderwijs rust op 3 pijlers:

1. Taalvaardigheid
2. Wereldburgerschap
3. Persoonlijke ontwikkeling

a. Taalvaardigheid

Leerlingen leren spreken op een hoog niveau Engels. Ze kunnen de taal niet alleen hanteren in een klaslokaal, maar ook in verschillende internationale en/of interculturele settings en ongeacht het gespreksonderwerp.

We werken met de CLIL-didactiek (*Content and Language Integrated Learning*), een belangrijk instrument om dit te bereiken. Dit is de didactiek achter tweetalig onderwijs en behelst een communicatieve en taalbewuste aanpak.

b. Wereldburgerschap

Leerlingen ontwikkelen een open, brede blik op de wereld. Dit gebeurt door dagelijks een internationale setting te creëren op school. Maar ook door leerlingen de wereld in te sturen.

b. Persoonsontwikkeling

Persoonsontwikkeling is grotendeels het doel van de eerste 2 pijlers. De leerling groeit als persoon. Leerlingen kunnen reflecteren, zijn betrokken, verantwoordelijk, creatief, ondernemend en weerbaar. Mencia heeft speciaal voor TTO een eigen "Learner Profile" opgesteld.

3. **Hoe zie ik dat dan in de school?**

Bij TTO wordt tijdens de eerste drie jaar minimaal 50% van de lessen in een vreemde taal gegeven. Daarnaast zijn er binnen de lessen internationale accenten en is er een internationaliseringsprogramma in de vorm van projectdagen, uitwisselingen en studiereizen.

In de bovenbouw worden de vakken met een Centraal Schriftelijk eindexamen in het Nederlands gegeven. De overige vakken blijven in het Engels.

4. Op welke afdeling van Mencia de Mendoza kan ik dan TTO volgen?

Je kunt op Mencia de Mendoza Lyceum TTO op drie afdelingen volgen:

TTO-havo

TTO-atheneum

TTO-gymnasium

5. Is die vreemde taal altijd het Engels?

Nee, dat hoeft niet, al geldt het wel voor verreweg de meeste scholen. Er zijn in Nederland een paar scholen met Duits als voertaal binnen het TTO. Op Mencia is dat Engels.

6. Is TTO een apart schooltype met een apart eindexamen?

Nee, het hoort gewoon bij het Nederlandse onderwijs. De leerlingen doen ook gewoon het Nederlandse Havo of Vwo-examen. Het programma van de Nederlandse afdeling is praktisch hetzelfde als op TTO.

7. Wat is dan de meerwaarde van TTO?

Leerlingen verbreden hun horizon, groeien als persoon én leren uitstekend Engels. Dat maakt een vervolgopleiding in het buitenland bv. gemakkelijker. Maar ook op Nederlandse hogescholen en universiteiten worden steeds meer Engelstalige colleges gegeven of is er Engels studiemateriaal. Een leerling die op Mencia de Mendoza Lyceum de TTO-atheneum of TTO-gymnasiumopleiding afrondt, verlaat de school met een vwo-diploma, het Cambridge Advanced diploma, het diploma English Language and Literature A van het International Baccalaureate en twee TTO-certificaten (een voor de onderbouw en een voor de bovenbouw).

Een leerling die TTO-havo heeft afgerond krijgt naast het Havo diploma het diploma IB Language B van het International Baccalaureate en twee TTO-certificaten (een voor de onderbouw en een voor de bovenbouw).

8. In welke leerjaren vindt het TTO plaats?

TTO loopt van de eerste tot en met de vijfde (Havo) of zesde klas (Atheneum/Gymnasium). De nadruk ligt echter op de eerste drie leerjaren waarin op Mencia de Mendoza Lyceum bijna 75% van de vakken in het Engels wordt aangeboden. In de bovenbouw is dit, vanwege de voorbereiding op het Nederlandse vwo-examen, nog zo'n 30%.

9. Welke vakken worden op Mencia de Mendoza Lyceum in het Engels gegeven op TTO-atheneum en TTO-gymnasium?

klas 1: English – Maths – History – Geography – Biology – Music – Physical Education (LO)

klas2: English – Maths – History – Geography – Biology – Music – Physical Education (LO) – Physics

klas 3: English – Maths – History – Geography – Religious Studies - Music – Physical Education (LO)- Physics – Chemistry - Economics

klas 4: English – Physical Education (LO) – CKV –Religious Studies - Social Studies

klas 5: English IB– Physical Education (LO) – CKV – EIO (European and International Orientation)

klas 6: English IB– Physical Education (LO)

10. Welke vakken worden op Mencia de Mendoza Lyceum in het Engels gegeven op TTO-Havo?

De lessentabel van klas 1

Klas 1: English – History – Geography – Biology – Music – Physical Education (LO)-Technology - Art

Klas 2: English – History – Geography – Biology – Music – Physical Education – Art – Physics

Klas 3: English – History – Geography – Music – Physical Education – Art – Physics - Economics

Klas 4: English – Physical Education (LO) – CKV –Religious Studies - Social Studies – EIO (European and International Orientation)

Klas 5: English IB – Physical Education

11. De andere vreemde talen komen daar toch niet voor in aanmerking?

Nee, niet voor les in het Engels. Wel is bij alle talen het uitgangspunt: doeltaal = voertaal. Dat betekent dat Duits in het Duits en Frans in het Frans gegeven wordt.

12. Krijgen de leerlingen eerst een tijdje les in het Nederlands, voordat overgestapt wordt op het Engels?

Nee, ze worden eigenlijk direct in het diepe gegooid. Dat is de beste manier om het Engels snel onder de knie te krijgen. Wel wordt er, in de periode tot aan de herfstvakantie, zo nodig wat "ondertiteld" (Nederlands gesproken). Tot aan Carnaval blijven we checken of ze het snappen en vertalen we waar nodig. Daarna is het volledig in het Engels.

13. Krijgen leerlingen daar dan verder helemaal geen hulp bij?

Jazeker wel. Ze krijgen in alle leerjaren extra lessen Engels. Bovendien wordt tijdens de Engelse les ook aandacht besteed aan de verwerving van moeilijke woorden van vakken zoals biology, history en geography. Deze vakken werken ook weer met woordenlijsten.

14. En daarna krijgen de leerlingen vakken die ze eerst in het Engels kregen, in jaar 4 weer gewoon in het Nederlands?

Ja, ze worden in het Nederlands voorbereid op het Nederlandse eindexamen.

15. Kunnen ze dan de terminologie en leerstof nog wel begrijpen?

Dit heeft de afgelopen jaren niet tot problemen geleid. Docenten in de bovenbouw zijn zich hiervan bewust. Daarbij komt dat alleen de termen vanuit het Engels weer naar het Nederlands vertaald moeten worden.

16. Als ik TTO te moeilijk vind, kan ik dan stoppen?

Zeker. Aan het einde van elk jaar is het de keuze van de leerlingen om al dan niet door te gaan. De ervaring leert dat tussentijds stoppen niet vaak voorkomt.

17. Doen de leerlingen voor het vak Engels dan twee verschillende examens?

Ja. Ze doen op Havo en Vwo het landelijk examen Engels. Dit is onderdeel van het schooldiploma. Daarnaast nemen ze deel aan het examen IB Language B voor Havo of Language and Literature A voor Vwo.

18. Wat is het verschil tussen de wijze waarop het vak Engels wordt aangeboden in de onderbouw en in de bovenbouw?

Op TTO-atheneum en TTO-gymnasium ligt de eerste drie jaar de nadruk in de onderbouw voornamelijk op taalverwerving. In jaar vier worden de leerlingen voorbereid op het examen Cambridge Advanced. In de bovenbouw ligt de nadruk binnen het IB-programma op het schrijven en het bestuderen van Angelsaksische literatuur en cultuur.

Op TTO-havo geldt voor de onderbouw en bovenbouw hetzelfde. Zij doen alleen geen examen Cambridge Advanced. Waarom niet? Dit examen vindt plaats in het vierde jaar. Dan is ook al programma IB gestart, vandaar.

19. Krijgen leerlingen voor deelname aan het TTO ook een diploma?

Nee, geen officieel diploma; wel twee certificaten, die door het Nuffic worden aangeboden. Daarin staat vermeld welke vakken zij in het Engels hebben gevolgd en aan welke internationale projecten zij hebben meegedaan.

20. Moet je tweetalig zijn opgevoed om aan het TTO deel te nemen?

Nee, absoluut niet. Het TTO is ontwikkeld voor kinderen die het Nederlands als moedertaal hebben.

21. Is het TTO alleen voor kinderen die heel goed in Engels zijn?

Nee, in het begin is het niveau van het Engels is niet belangrijk maar je moet wel bereid zijn om veel Engels te spreken. Alleen zo leer je het!

22. Wat is wél belangrijk om toegelaten te worden?

Op Mencia de Mendoza Lyceum zijn dat: een positief advies voor de afdeling van je keuze, een goede motivatie en goede werkhouding en doorzettingsvermogen. Ook een 'bilingual attitude' (dus de bereidheid veel Engels te spreken in de klas) is voorwaarde.

	TTO havo	TTO atheneum	TTO- gymnasium
diplomaperspectief (ondergrens)	havo	vwo	vwo
plaatsingsadvies (ondergrens)	havo	havo/vwo	vwo

23. Hoeveel kinderen kunnen er geplaatst worden in het TTO?

Maximaal 6 klassen

24. En als er nou meer aanmeldingen zijn dan plaatsen?

Dan vindt toelating plaats op grond van het advies van de basisschool en in volgorde van geschiktheid. Bij overtekening volgt loting. We hebben nog nooit hoeven loten en toch doen veel leerlingen op onze school TTO.

25. Is TTO in Nederland populair?

Sinds de start in 1992 is het aantal scholen met TTO enorm gegroeid.

26. Hoeveel scholen in Nederland bieden TTO aan?

Dat zijn er op dit moment zo'n 135 met meer dan 35.000 leerlingen.

27. Hoe staat de Inspectie tegenover deze ontwikkeling?

De Inspectie staat er van harte achter en juicht de ontwikkelingen op dit terrein toe.

28. Hoe weet je of de kwaliteit van het TTO-programma goed is?

Het Nuffic, dat het TTO in Nederland stimuleert en coördineert, heeft een pakket van eisen, een zgn. standaard, ontwikkeld waaraan alle scholen die TTO aanbieden, moeten voldoen. In 2017 heeft een visitatiecommissie onderzoek gedaan naar het TTO op Mencia de Mendoza Lyceum. De school voldoet aan de normen en is erkend als TTO Senior School.

29. Hebben de scholen met TTO contact met elkaar?

Ja, ze zijn verenigd in een landelijk netwerk waarin ze ervaringen uitwisselen en van elkaars deskundigheid gebruik maken. Daarnaast maakt op Mencia de Mendoza Lyceum ook deel uit van het regionaal netwerk Zuidwest Nederland.

30. Doen alle scholen met TTO dan precies hetzelfde?

Nee, scholen hebben, binnen de kwaliteitseisen van het Nuffic, ook de vrijheid om zelf keuzes te maken. Ze hoeven bijvoorbeeld niet allemaal precies dezelfde vakken in het Engels aan te bieden.

31. Welke opleiding krijgen de docenten om in het Engels les te kunnen geven?

Alle TTO-docenten worden opgeleid voor het diploma Cambridge Proficiency of Advanced. Daarnaast volgen ze bijscholingscursussen in Groot Brittannië (o.a. aan het Hilderstone College en in Carlisle).

32. Zijn er ook "native speakers" op school?

Ja, op dit moment hebben we zeven native speakers. Twee collega's uit Duitsland, één Française, een uit Engeland en een uit Ierland.

33. Is het Engels per definitie Brits Engels?

Nee, dat hoeft niet per se. In de opleiding staat wel het Brits Engels centraal, maar native speakers kunnen ook komen uit de V.S., Australië, Ierland, etc.

34. Heeft al dat Engels geen gevolgen voor het Nederlands van de leerlingen in het TTO?

Nee, het Nederlands is en blijft hun moedertaal; er zijn geen (negatieve) gevolgen geconstateerd voor de beheersing van het Nederlands van leerlingen in het TTO. Sterker, de TTO heeft een zeer positieve invloed op het Nederlands. Leerlingen zijn taalbewuster.

35. Hoe zijn de eindexamenresultaten van leerlingen in het TTO?

Op Mencia liggen de examenresultaten van TTO- leerlingen gemiddeld hoger dan die van reguliere VWO leerlingen. Daarnaast zijn 99% van de leerlingen die tot nu toe zijn opgegaan voor het IB examen hiervoor geslaagd.

Van TTO-havo leerlingen hebben we die gegevens nog niet.

36. Worden er bij de lessen ook Engelstalige schoolboeken gebruikt?

Jazeker; de meeste boeken komen uit Engeland, met bij sommige vakken (History, Geography) specifieke aanvullingen voor de Nederlandse situatie.

37. Wordt er bij de vakken ook nog specifiek aandacht besteed aan internationale zaken?

Jazeker, zodra de actualiteit daarom vraagt, krijgt het een plek in de lessen. We hebben ook internationale projectdagen. Denk daarbij aan de Amerikaanse Presidentsverkiezingen, de verkiezingen voor het Europees Parlement, Christmas All Over The World, Model United Nations, etc.

Bij een aantal vakken wordt Global Perspectives aangeboden. Dit is een programma dat leerlingen leert om naar de eigen omgeving te kijken in relatie tot Nederland en de wereld en andersom.

In de bovenbouw is EIO (European and International Orientation) voor TTO leerlingen zelfs als apart vak opgenomen in het rooster.

38. Wat hoort er nog meer bij TTO, naast de lessen in het Engels?

In schooljaar **2021-2022** staan de volgende extra activiteiten gepland (*onder voorbehoud*):

Klas 1: voor alle TTO-leerlingen:

- High Tea of Engelse sportdag
- Phileas Fogg theatre company: Little Victorians.
- Een bezoek van vijf dagen aan Engeland.

Klas 2:

- Een TTO-VWO dag: leerlingen gaan Engelse lesgeven op hun oude basisschool. Voorafgaand krijgen ze een workshop van de Amerikaanse verhalenvertelster Mary-Sue Siegel.
- Een TTO-HAVO dag
- Uitwisselingen en studiereizen.
- Deelname aan de Junior Public Speaking Contest

Klas 3:

- Uitwisselingen en studiereizen
- deelname aan de Junior Public Speaking Contest.

Klas 4: Voor TTO-atheneum en TTO-gymnasium:

- Cambridge examen Advanced English

Klas 5:

- Uitwisselingen
- deelname European Youth Parliament
- Phileas Fogg theatre company: War Poets.
- IB examen voor TTO Havo

Klas 6:

- IB examen voor TTO Vwo

39. Is het TTO ook te combineren met het Gymnasium?

Jazeker, op Mencia de Mendoza Lyceum wel. Op veel scholen met TTO is geen gymnasiumopleiding. Het TTO wordt dan ook wel eens het moderne gymnasium genoemd. Op Mencia de Mendoza Lyceum kunnen leerlingen het klassieke gymnasium met het 'moderne gymnasium' combineren.

40. Is dat niet veel te zwaar voor leerlingen?

De praktijk tot nu toe wijst uit, dat het reuze meevalt. Gemotiveerde, intelligente kinderen kunnen heel veel, zeker als ze er plezier in hebben.

41. Is het TTO niet vooral voor zogenaamde. studjes, die het liefst de hele dag met hun neus in de boeken zitten?

Nee, zeker niet. Alle leerlingen met een Havo of Vwo-advies, die open staan voor de wereld om hen heen, zeer gemotiveerd zijn en een uitdaging aandurven, zijn welkom op het TTO.

42. Welke rol speelt het Cambridge Advanced English examen voor TTO-atheneum en TTO-gymnasium?

In maart van het 4^e leerjaar gaan onze TTO-leerlingen verplicht op voor het Cambridge examen. Hiermee ronden zij het programma van de vreemde taalverwerving af. Zij krijgen ook het officiële Cambridge diploma CAE. Dit examen dient op onze school als opmaat voor het IB programma in jaar 5 en 6. Leerlingen worden alleen toegelaten tot het IB als zij zijn geslaagd voor het Cambridge examen CAE.

Voor TTO-Havo wordt dit niet aangeboden omdat zij in het vierde jaar al starten met het IB programma.

43. Als ik in de brugklas start in TTO Havo, kan ik dan nog naar TTO Vwo of niet?

Als na de brugklas blijkt dat TTO Vwo voor de leerling een betere plaats is, wordt daar zeker naar gekeken. Het gaat dan om leerlingen die met kop en schouders er boven uit springen. Het komt niet vaak voor maar die weg is niet afgesloten. Het blijkt overigens dat leerlingen op TTO Havo vaak prima op hun plek zitten.

44. Heb ik meer huiswerk op TTO dan op de Nederlandse afdeling?

Dat valt best mee. Natuurlijk moeten de leerlingen in het begin eerst door het Engels heen om vervolgens tot de vakinhoud te komen. Dat Engels wordt op een gegeven moment iets vanzelfsprekends en dan maakt het niet uit of je een vak in het Nederlands of in het Engels moet bestuderen.

45. Ik wil wel heel graag TTO doen maar ik twijfel of ik het wel kan?

Als dat het geval is, help een eenvoudige check: wat is het advies van de basisschool? Ziet de leerkracht TTO zitten. Heb daar dan vertrouwen in.

Is de leerling erg gedreven en gemotiveerd en bereid extra stappen te zetten om de uitdaging aan te gaan? Go for it. We hebben in de afgelopen jaren al heel veel leerlingen succesvol het TTO zien doorlopen en veel van hen hebben zich ook afgevraagd of ze het wel zouden kunnen.

46. Moeten ouders extra betalen voor het TTO?

Ja. Op Mencia de Mendoza Lyceum zijn de kosten voor TTO voor het schooljaar 2021-2022 vastgesteld op € 530,-- per jaar

47. Waar is dat extra geld voor bestemd?

Van dit bedrag gaat een groot deel naar de uitwisselingen en studiereizen. Hiervan betalen we echter ook de extra lessen Engels, klassensplitsing voor de Cambridge en IB klassen, het examen Cambridge Advanced English (CAE) in klas 4 (VWO), het IB examen, permanente nascholing en begeleiding van docenten, de High Tea, de TTO dag voor klas 2, Phileas Fogg (o.a. 5 TTO), de IB diploma-uitreiking en dergelijke. Kortom, allemaal activiteiten die bijdragen tot het tweetalig onderwijs dat onze school biedt.

48. Hoe kan ik nog meer te weten komen over het tweetalig vwo op Mencia de Mendoza Lyceum?

Zie onze website, onze YouTube promotiefilm en schrijf je in voor een van de proeflesjes.

49. Ik ben dyslectisch. Kan ik dan wel naar TTO?

Waarom niet? Je hebt kinderen met dyslexie die een goede leesvaardigheid hebben maar moeite met spellen. Er zal extra aandacht moeten worden besteed aan spelling dat wel, maar een goede leesvaardigheid is belangrijker. Andersom is het wat lastiger. Als het spellen geen probleem is maar de leesvaardigheid wel, kan het lastig worden.

In het verleden hebben we leerlingen op TTO gehad met dyslexie. Een flink aantal heeft het programma met succes doorlopen. Een aantal leerlingen is tussentijds gestopt. Het is dus erg persoonsafhankelijk. Feit blijft wel dat een dyslectische leerling extra inspanningen zal moeten verrichten.

50. Kan ik mijn vragen over het TTO ook zelf stellen aan iemand van school?

Natuurlijk. Neem in dat geval contact op met de afdelingsleider van TTO 2-3, de heer Alt, calt@mencia.nl